

תעודות ממערות בר כוכבא / דורון שר אבי

ספר זה מציג ומנתח את התעודות ממערות המפלט הבר-כוכבאיות ממדבר יהודה. הספר מבוסס על עבודת הדוקטור שכתב ד"ר דורון שר אבי בנושא "החיים ביהודה בשלהי ימי הבית השני ועד מרד בר כוכבא לאור התעודות שהתגלו במדבר יהודה", וכן על עבודת המוסמך שלו "לקסיקון גיאוגרפי של שמות המקומות שנזכרו בתעודות ממדבר יהודה". שתי העבודות נכתבו בהנחיית פרופ' חנן אשל ז"ל.

עשרות התעודות שנמצאו במדבר יהודה הינן עדות חיה השופכת אור על תופעות ותהליכים שהתרחשו בשלהי ימי בית שני ועד השליש הראשון של המאה השנייה לסה"נ. רובן של תעודות אלו הן תעודות מינהליות, שמהן עולים פרטים הנוגעים למגוון חיי היום יום של יהודים ביהודה ובעבר הירדן המזרחי, עד מרד בר כוכבא ואף במהלכו. עד כה טרם פורסם חיבור המציג בפני הקורא פירוש של כלל התעודות שמקורן במדבר יהודה, ואשר מתמקד בסוגיות חברתיות, כלכליות ומשפטיות העולות מהן. גם הלקסיקון הגיאוגרפי של שמות המקומות שנזכרו בתעודות אלו טרם פורסם והוא כולל דיון בחמישים שמות מקומות ביהודה ובעבר הירדן המזרחי, ובו זיהויים גיאוגרפיים היסטוריים חדשים שלא נדונו עד כה במחקר.

הספר עתיד לכלול את החלקים והפרקים הבאים:

חלק א': מבואות

1. מבוא: תיאור הממצאים, סוגיהם ומשמעותם לחקר ימי הבית השני
2. תולדות גילויין וחקירתן של התעודות במדבר יהודה מאז 1952 עד היום (60 שנות מחקר)
3. היבטים מתודולוגיים בחקר התעודות ממדבר יהודה
4. יתרונות וחסרונות בחקר תעודות מדבר יהודה
5. מקומן של התעודות בחקר החברה והתרבות של ימי הבית השני

חלק ב': פירוש התעודות

1. שטרי מכר
2. שטרי חכירה
3. שטרי חוב והלוואה
4. קבלות
5. שטרי מתנה
6. כתובות וגט
7. איגרות
8. תעודות שמהותן אינה ידועה

חלק ג': שמות המקומות שנזכרו בתעודות ממדבר יהודה

1. האתרים מדרום לירושלים
2. האתרים סביב ים המלח
3. האתרים מצפון לירושלים
4. ירושלים והרי ירושלים